

SLOVENSKO A VAROVANIA PRED FINANČNÝMI A EKONOMICKÝMI KRÍZAMI V EURÓPE

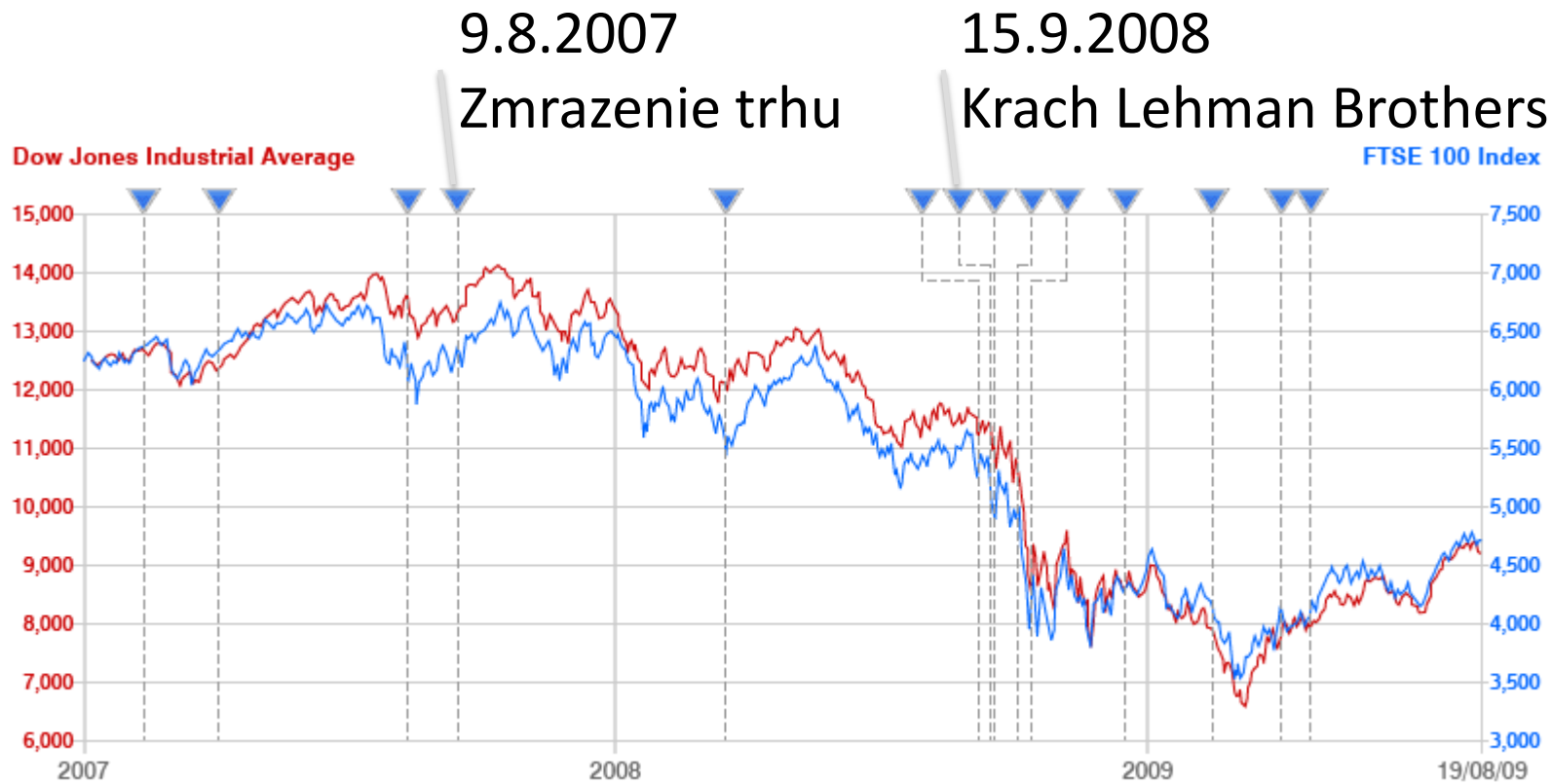
Filip Ostrihoň
Ekonomický ústav SAV

Seminár „Aká si mi krásna...“
~~19.3.2024~~ 24.9.2024, Banská Bystrica

Pod'akovanie

- Organizátorom série seminárov „Aká si mi krásna...“ za túto príležitosť a za ústretovosť
- CVTI SR a organizátorom podujatia „Veda v CENTRE - Vedecká kaviareň“ (<https://www.youtube.com/@CVTISR>) za kontrahovanie pôvodnej prednášky ako aj za súhlas s jej opätovnou prezentáciou v rámci tohto seminára
- Kolegom na EÚ SAV a známym za jazykovú korektúru, cenné komentáre a odporúčania k prvotným verziám tejto prezentácie

Finančná a ekonomická kríza 2008

SOURCE: Bloomberg

Zdroj: *bbc.co.uk*

16.12.2008

FED: sadzby blízke 0%

V tom čase na LSE v Londýne

Zdroj: dailymail.co.uk

'Why did nobody notice it?'
Kráľovná Alžbeta II

Zdroj: theguardian.com

*'The Queen asked me,
"If these things were so large,
how come everyone missed them?".'*

Prof. Luis Garicano

Je možné predpovedať finančné a ekonomické krízy?

- Striktne teoreticky
 - Nie
- To ale neznamená, že sa v takejto situácii nedá nič robiť!

Zdroj: economist.com

Čo sú systémy včasného varovania?

- Systémom včasného varovania (SVV) je:
 - Integrovaný systém pre **monitorovanie, predpovedanie, vyhodnocovanie, komunikovanie ohrození** a aktivity súvisiace s pripravenosťou na ne ... **v predstihu** pred rizikovými udalosťami

Zdroj: undrr.org

- Systém, ktorý vopred upozorňuje na riziko možných nežiaducich javov v budúcnosti

Vývoj systémov včasného varovania

- OSN udáva ich históriu do dávnej minulosti:
 - Varovania pacifických kmeňov pred cunami
 - Varovania afrických a amerických kmeňov pred potenciálne ničivým počasím
- OSN rozoznáva SVV pre:
 - Geologické riziká
 - Hydrometeorologické riziká
 - Lesné požiare
 - Biologické riziká
 - Zdravotné riziká
 - Potravinové riziká

Zdroj: un-spider.org

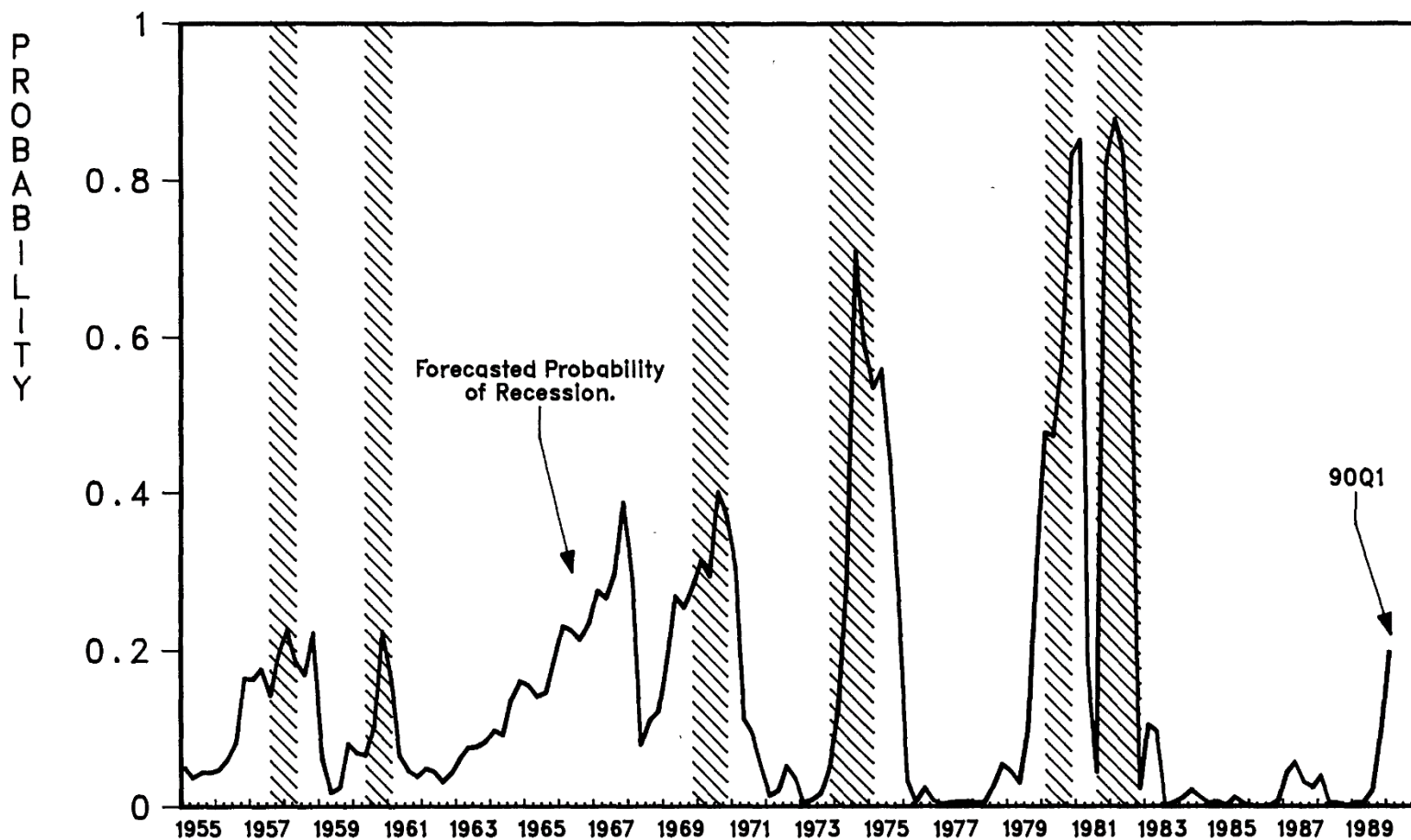
Od prírody k ekonomike

- Tak ako iné koncepty (hysterézia, Brownov pohyb) aj SVV našli uplatnenie v hospodárskej praxi a ekonomickom výskume
- Najčastejšie SVV pre finančné a hospodárske krízy
- Výskum a aplikácie v tomto smere už v 70-tych rokoch minulého storočia
- Po metodickej stránke došlo k najväčšiemu rozmachu po 90-tych rokoch minulého storočia
- Typicky sa ich rozvoju venujú národné a nadnárodné inštitúcie, centrálné a komerčné banky a jednotlivé univerzity

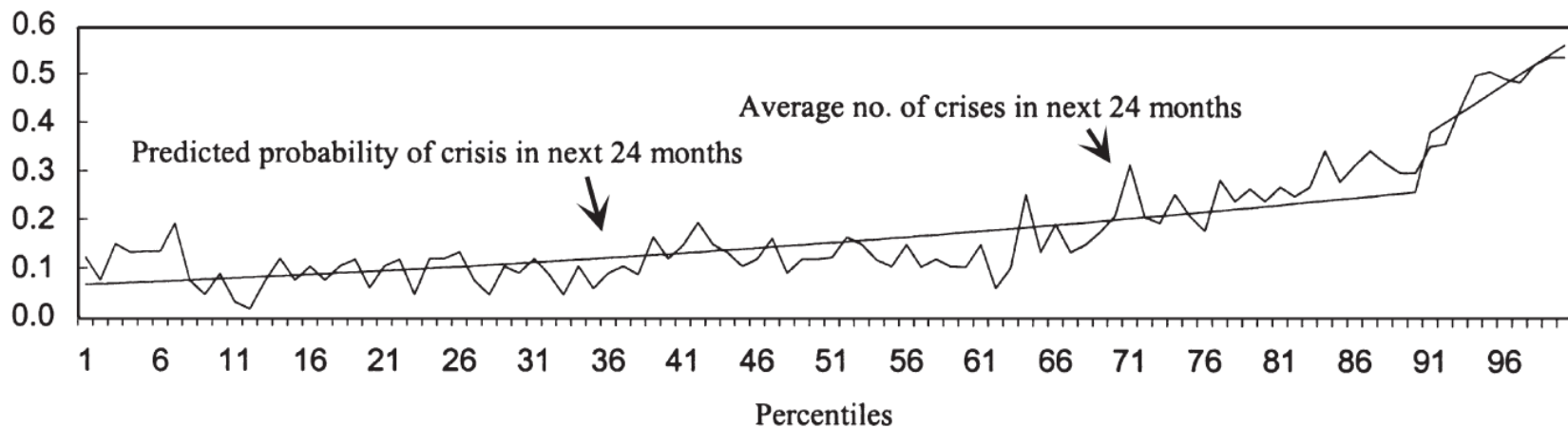
THE WORLD BANK

Ukážky SVV vo svete

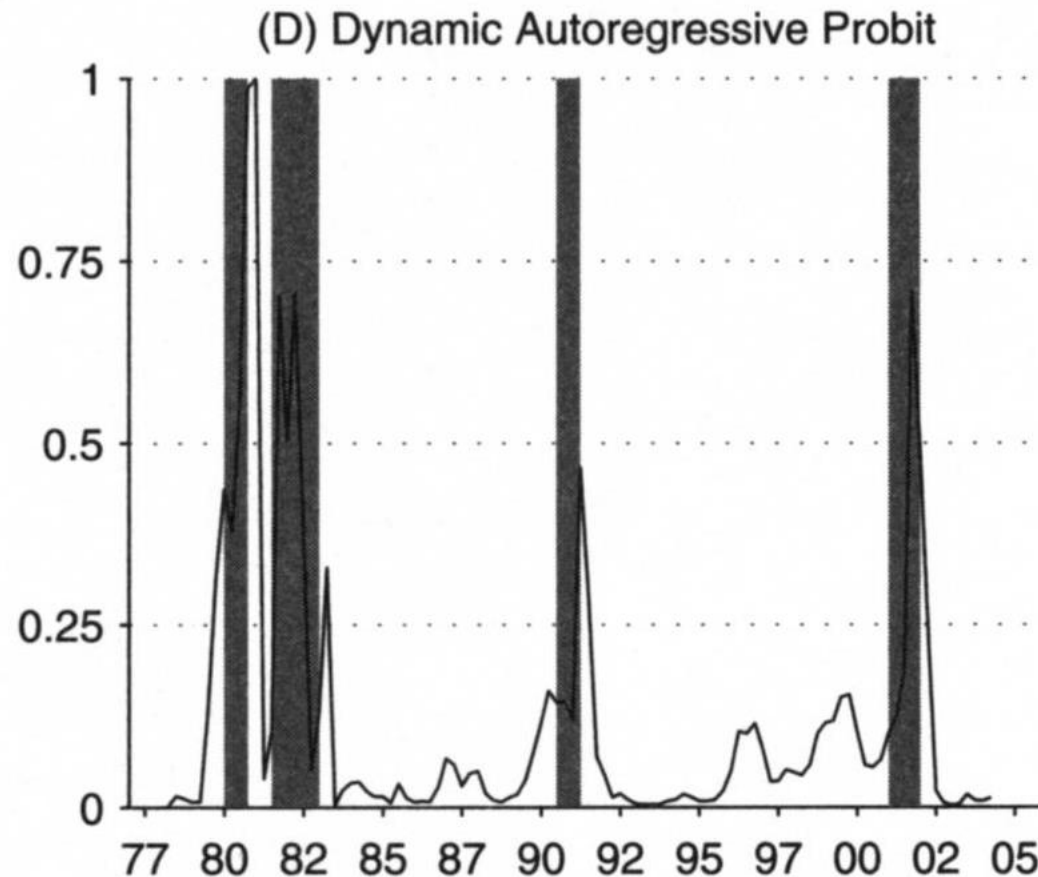
Zdroj: A. Estrella a G.A. Hardouvelis (1991) „The Term Structure as a Predictor of Real Economic Activity“

Ukážky SVV vo svete

Zdroj: A. Berg a C. Pattillo (1999) „Predicting currency crises: The indicators approach and an alternative “

Ukážky SVV vo svete

Zdroj: H. Kauppi a P. Saikkonen (2008) „Predicting U.S. Recessions with Dynamic Binary Response Models “

V Európe v období pred finančnou a ekonomickou krízou (2008)

- SVV na úrovni centrálnych bánk, ministerstiev a univerzít
- Orientované na rozvíjajúce sa krajiny a len okrajovo sa sústreďujú na krajiny v Európe

V Európe v období po finančnej a ekonomickej kríze (2008)

- V roku 2010
 - Zriadený **Európsky výbor pre systémové riziká** [ESRB]
 - ECB podporila založenie **Makroprudenčnej výskumnej siete** [Macroprudential Research Network]
- V roku 2011
 - Uvedený do platnosti **Postup pri makroekonomickej nerovnováhe** (PMN) [MIP]
- V roku 2012
 - Metodika pre vyhodnocovanie **SVV** je ustálená **do jednotného technického rámca**
- V rámci akademického výskumu bol podstatne väčší dôraz kladený na **rozvinuté krajiny**

Postup pri makroekonomickej nerovnováhe (PMN) [MIP]

- **Procedúra Európskej komisie pre dohľad nad identifikáciou, prevenciou a nápravou makroekonomických nerovnováh**
 - Trendy, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvňovať fungovanie krajiny alebo únie ako celku

Postup pri makroekonomickej nerovnováhe (PMN) [MIP]

- Súčasťou pravidelného ročného cyklu pre koordináciu hospodárskych politík, tzv. „Európskeho semestra“
- PMN je každoročne iniciované v novembri, vydaním tzv. „**Správy o mechanizme varovania**“
- Jej súčasťou je tzv. „**Hodnotiaca tabuľka**“

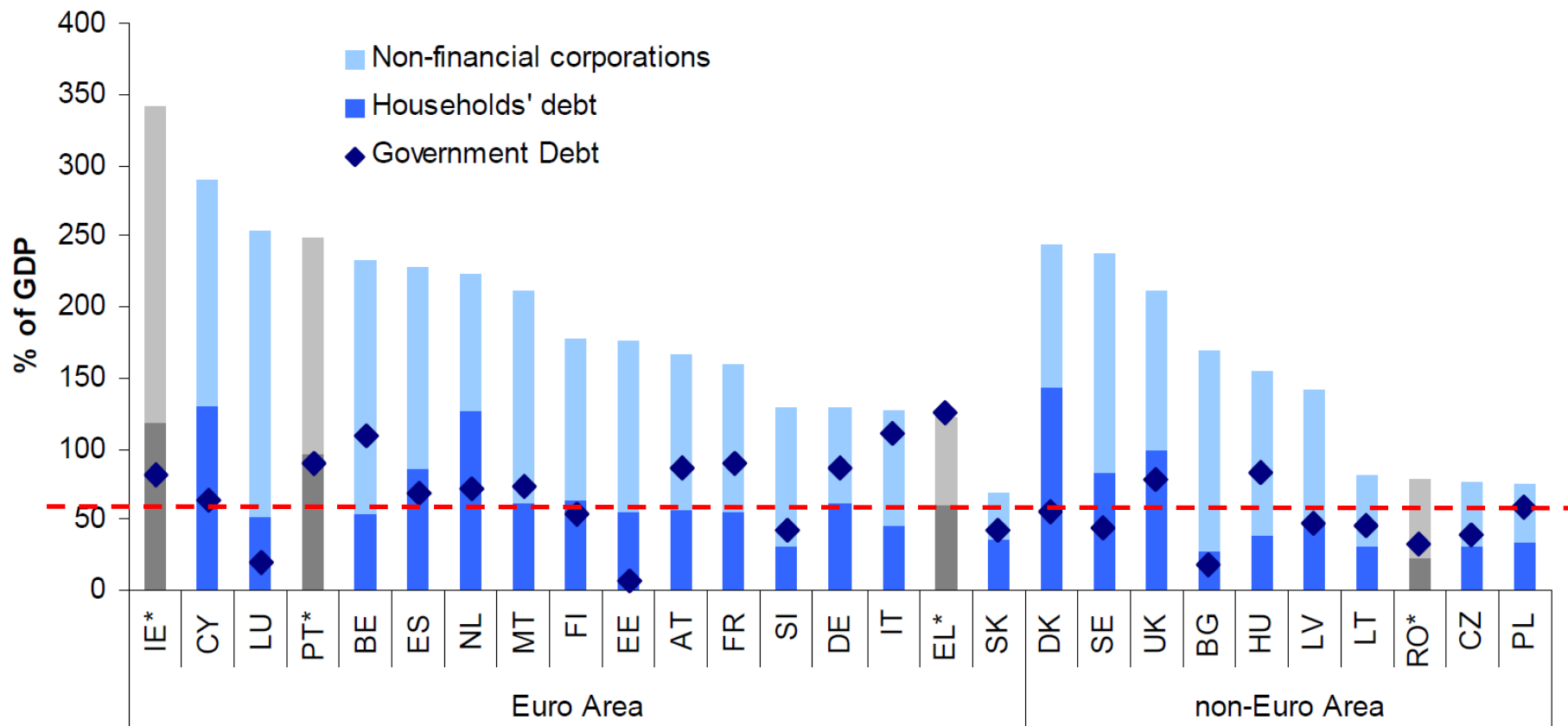
Ukazovatele hodnotiacej tabuľky

MIP Scoreboard indicators (2021 AMR)

Indicator	Unit	Thresholds	Data source
Current account balance (% of GDP)	3 year average	4%/+6%	Eurostat
Net international investment position	% of GDP	-35%	Eurostat
Real effective exchange rate (42 trading partners, HICP deflator)	3 year % change	±5% (EA) ±11% (non-EA)	DG ECFIN
Export market share (% of world exports)	5 year % change	-6%	Eurostat, IMF
Nominal unit labour cost index (2010=100)	3 year % change	9% (EA) 12% (non-EA)	Eurostat
House price index (2015=100), deflated	1 year % change	6%	Eurostat
Private sector credit flow, consolidated	% of GDP	14%	Eurostat
Private sector debt, consolidated	% of GDP	133%	Eurostat
General government gross debt	% of GDP	60%	Eurostat
Unemployment rate	3 year average	10%	Eurostat
Total financial sector liabilities, non-consolidated	1 year % change	16.50%	Eurostat
Activity rate (% of total population aged 15-64)	3 year change in p.p.	-0.2 pp	Eurostat
Long-term unemployment rate (% of active population aged 15-74)	3 year change in p.p.	0.5 pp	Eurostat
Youth unemployment rate (% of active population aged 15-24)	3 year change in p.p.	2.0 pp	Eurostat

Source: European Commission, Eurostat and Directorate General for Economic and Financial Affairs (for Real Effective Exchange Rate), and International Monetary Fund data, WEO (for world volume exports of goods and services)

Ilustrácia pre dlh

Note: Programme countries are in grey and marked with an asterisk.

Zdroj: Európska komisia (2012) „Správa o mechanizme varovania“

Príklad hodnotiacej tabuľky

Year 2019	External imbalances and competitiveness					Internal imbalances						Employment indicators ¹		
	Current account balance - % of GDP (3 year average)	Net international investment position (% of GDP)	Real effective exchange rate - 42 trading partners, HICP deflator (3 years % change)	Export market share - % of world exports (5 years % change)	Nominal unit labour cost index (2010=100) (3 years % change)	House price index (2010=100), deflated (1 year % change)	Private sector credit flow, consolidated (% of GDP)	Private sector debt, consolidated (% of GDP)	General government gross debt (% of GDP)	Unemployment rate (3 year average)	Total financial sector liabilities, non-consolidated (1 year % change)	Activity rate - % of total population aged 15-64 (3 years change in p.p.)	Long-term unemployment rate - % of active population aged 15-74 (3 years change in p.p.)	Youth unemployment rate - % of active population aged 15-24 (3 years change in p.p.)
Thresholds	-4/6%	-35%	±5% (EA) ±11% (Non-EA)	-6%	9% (EA) 12% (Non-EA)	6%	14%	133%	60%	10%	16.5%	-0.2%	0.5%	2%
BE	0.1	50.6	2.6	-3.1	5.3	2.5	3.8	179.1	98.1	6.2 b	4.6	1.4	-1.7	-5.9
BG	2.5	-31.2	4.5	15.4	19.5 p	4.0 p	5.6	91.8	20.2	5.2	5.8	4.5	-2.1	-8.3
CZ	0.6	-20.3	8.7	5.1	14.4	6.2	3.1	80.8	30.2	2.4	5.6	1.7	-1.1	-4.9
DK	8.0	76.9	-0.2	2.6	1.4	1.5	11.4	221.2	33.3	5.3 b	13.1	1.6 b	-0.4	-2.1
DE	7.4	71.7	2.1	-1.1	7.9	4.3	5.4	105.4	59.6	3.4	7.3	1.3	-0.5	-1.3
EE	1.7	-21.4	6.2	2.0	19.9	4.4	3.8	97.8	8.4	5.2	12.5	1.4	-1.2	-2.3
IE	-1.6 c	-174.0	-1.4 c	71.0	-4.4	0.0	-9.1	202.4	57.4	5.8	15.5	0.6	-2.6	-4.3
EL	-2.1	-155.9	0.3	3.7	1.7 p	6.5 f	0.8 p	109.9 p	180.5	19.4	11.5	0.2	-4.8	-12.1
ES	2.3	-73.9	1.7	2.6	4.0 p	4.1	1.3 p	129.4 p	95.5	15.5	0.9	-0.4	-4.2	-11.9
FR	-0.7	-22.9	1.6	-0.5	1.3 p	2.3 r	8.0 p	153.3 p	98.1	9.0	7.5	0.3	-1.2	-4.9
HR	2.6	-50.3	1.5	22.5	4.7 p	8.1	1.7 p	91.2 p	72.8	8.8	6.8	0.9	-4.2	-14.7
IT	2.7	-1.5	0.2	-2.6	3.2	-0.6	0.2	106.6	134.7	10.6	3.8	0.8	-1.1	-8.6
CY	-5.2	-122.3	-0.1	13.7	5.2 p	2.6	2.7 p	259.1 p	94.0	8.9	3.9	2.6	-3.7	-12.5
LV	0.1	-41.7	3.7	3.6	17.0	5.8	1.5	67.1	36.9	7.5	4.6	1.0	-1.6	-4.9
LT	1.4	-24.1	3.7	16.8	16.4	4.9 c	3.0	55.1	35.9	6.5	4.1	2.5	-1.1	-2.6
LU	4.7	56.2	2.0	10.3	11.9	8.0	3.8	318.7	22.0	5.6	3.3	2.0	-0.9	-1.9
HU	0.7	-43.7	0.3	5.9	10.0 p	12.8 p	3.2 p	66.6 p	65.4	3.8	17.8	2.5	-1.3	-1.5
MT	5.1	54.6	1.3	18.1	8.5	4.0 p	8.5	123.7	42.6	3.8	4.4	5.3	-1.5	-1.4
NL	10.5	90.0	2.4	0.7	5.9 p	4.8	0.0 p	234.0 p	48.7	4.0	6.1 p	1.2	-1.5	-4.1
AT	1.8	12.1	2.1	1.4	5.5	3.9	4.5	120.1	70.5	5.0	4.3	0.9	-0.8	-2.7
PL	-0.4	-49.4	2.8	25.1	9.2 p	6.7 c	3.3	74.0	45.7	4.0	4.2	1.8	-1.5	-7.8
PT	0.5	-100.3	-0.4	8.5	7.6 p	8.7	2.2 p	149.2 p	117.2	7.5	0.0	1.8	-3.4	-9.7
RO	-4.0	-43.5	0.2	17.9	24.5 p	-1.7	2.0 p	46.7 p	35.3	4.3	10.4	3.0	-1.3	-3.8
SI	5.9	-15.4	1.0	16.0	8.4	4.8 c	0.8	68.7	65.6	5.4	9.9	3.6	-2.4	-7.1
SK	-2.3	-66.3	2.6	1.9	14.5	6.2	5.0	91.6	48.5	6.8	4.9 f	0.8	-2.4	-6.1
FI	-0.9	3.6	0.2	4.6	0.8	0.0	7.6	147.5	59.3	7.6	7.6	2.4	-1.1	-2.9
SE	3.3	18.2	-8.3	-5.1	8.2	0.5	9.8	203.9	35.1	6.6 b	10.6	0.8	-0.4	1.2
P.M.: UK	-3.9	-26.2	-2.9	-1.4	8.8	-0.3	2.8	154.7	85.4	4.0	3.3	0.8	-0.4	-1.8

Zdroj: Európska komisia (2020) „Alert Mechanism Report 2021“

Príklad hodnotiacej tabuľky

Year 2019	External imbalances and competitiveness				
	Current account balance - % of GDP (3 year average)	Net international investment position (% of GDP)	Real effective exchange rate - 42 trading partners, HICP deflator (3 years % change)	Export market share - % of world exports (5 years % change)	Nominal unit labour cost index (2010=100) (3 years % change)
Thresholds	-4/6%	-35%	±5% (EA) ±11% (Non-EA)	-6%	9% (EA) 12% (Non-EA)
SK	-2.3	-66.3	2.6	1.9	14.5

Zdroj: Európska komisia (2020) „Alert Mechanism Report 2021“

Príklad hodnotiacej tabuľky

Year 2019	Internal imbalances					
	House price index (2010=100), deflated (1 year % change)	Private sector credit flow, consolidated (% of GDP)	Private sector debt, consolidated (% of GDP)	General government gross debt (% of GDP)	Unemployment rate (3 year average)	Total financial sector liabilities, non-consolidated (1 year % change)
Thresholds	6%	14%	133%	60%	10%	16.5%
SK	6.2	5.0	91.6	48.5	6.8	4.9 f

Zdroj: Európska komisia (2020) „Alert Mechanism Report 2021“

Príklad hodnotiacej tabuľky

Year 2019	Employment indicators ¹		
	Activity rate - % of total population aged 15-64 (3 years change in p.p.)	Long-term unemployment rate - % of active population aged 15-74 (3 years change in p.p.)	Youth unemployment rate - % of active population aged 15-24 (3 years change in p.p.)
Thresholds	-0.2%	0.5%	2%
SK	0.8	-2.4	-6.1

Zdroj: Európska komisia (2020) „Alert Mechanism Report 2021“

Pomocné (dodatočné / vedľajšie) ukazovatele

- V súčasnosti 28 doplňujúcich ukazovateľov

MIP Auxiliary indicators (2021 AMR)

Indicator	Unit	Data source
Real GDP	1 year % change	Eurostat
Gross fixed capital formation	% of GDP	Eurostat
Gross domestic expenditure on R&D	% of GDP	Eurostat
Current plus capital account (Net lending-borrowing)	% of GDP	Eurostat
Net international investment position excluding non-defaultable instruments	% of GDP	Eurostat
Foreign direct investment in the reporting economy – net inward flows	% of GDP	Eurostat
Foreign direct investment in the reporting economy - stocks	% of GDP	Eurostat
Net trade balance of energy products	% of GDP	Eurostat
Real effective exchange rates – euro area trading partners	3 year % change	DG ECFIN
Export performance against advanced economies	5 year % change	Eurostat/OECD
Terms of trade	5 year % change	Eurostat
Export market share - in volume	1 year % change	Eurostat/IMF
Labour productivity	1 year % change	Eurostat
Gross non-performing loans of domestic and foreign entities	% of gross loans	ECB
Unit labour cost performance relative to euro area	10 year % change	DG ECFIN
House price index (2015=100) - nominal	3 year % change	Eurostat
Residential construction	% of GDP	Eurostat
Household debt, consolidated (incl. NPISH)	% of GDP	Eurostat
Consolidated banking leverage, domestic and foreign entities	total assets/total equity	ECB
Employment	1 year % change	Eurostat
Activity rate	% of total population aged 15-64	Eurostat
Long term unemployment rate	% of active population aged 15-74	Eurostat
Youth unemployment rate	% of total population aged 15-24	Eurostat
Young people neither in employment nor in education and training	% of total population aged 15-24	Eurostat
People at risk of poverty or social exclusion	% of total population	Eurostat
People at risk of poverty after social transfers	% of total population	Eurostat
Severely materially deprived people	% of total population	Eurostat
People living in households with very low work intensity	% of total population aged 0-59	Eurostat

Source: European Commission, Eurostat and Directorate General for Economic and Financial Affairs (for Real Effective Exchange Rate), the European Central Bank (Consolidated banking leverage and Gross non-performing loans), and International Monetary Fund data, WEO (for world volume exports of goods and services)

Výsledok Správy o mechanizme varovania

- Krajina nevykazuje makroekonomické nerovnováhy
- Krajina si vyžaduje podrobnejšiu hĺbkovú analýzu (štúdiu / preskúmanie)

Híbková analýza

- Európska komisia ju konzultuje s Radou Európskej únie
- Jej výsledok je ohlásený v prvej polovici nasledujúceho roka

Categorisation of imbalances in the macroeconomic imbalance procedure

PREVIOUS CATEGORIES	STREAMLINED CATEGORIES
No imbalances	No imbalances
Imbalances, which require policy action and monitoring	Imbalances
Imbalances, which require decisive policy action and monitoring	
Imbalances, which require decisive policy action and specific monitoring	
Excessive imbalances, which require decisive policy action and specific monitoring	Excessive imbalances
Excessive imbalances with corrective action	Excessive imbalances with corrective action

Source: European Commission

Postup pri nadmernej nerovnováhe

- Samostatná procedúra, ktorá rieši plán nápravných opatrení
- Je zameraná predovšetkým na krajiny v rámci Eurozóny
- V prípade opakovaného nedodania / nenaplnenia plánu nápravných opatrení môže byť krajina pokutovaná (do výšky 0,1% HDP)

Slovensko a PMN

- Prvá hĺbková analýza vykonaná až v roku 2023
 - Slovensko považované za **nevykazujúce** nerovnováhy
- V marci 2024 bola publikovaná druhá hĺbková analýza
 - Slovensko momentálne považované za **vykazujúce** nerovnováhy, pričom rizikovými oblasťami sú:
 - nákladová konkurencieschopnosť
 - zahraničná bilancia
 - trh s nehnuteľnosťami
 - zadlženie domácností

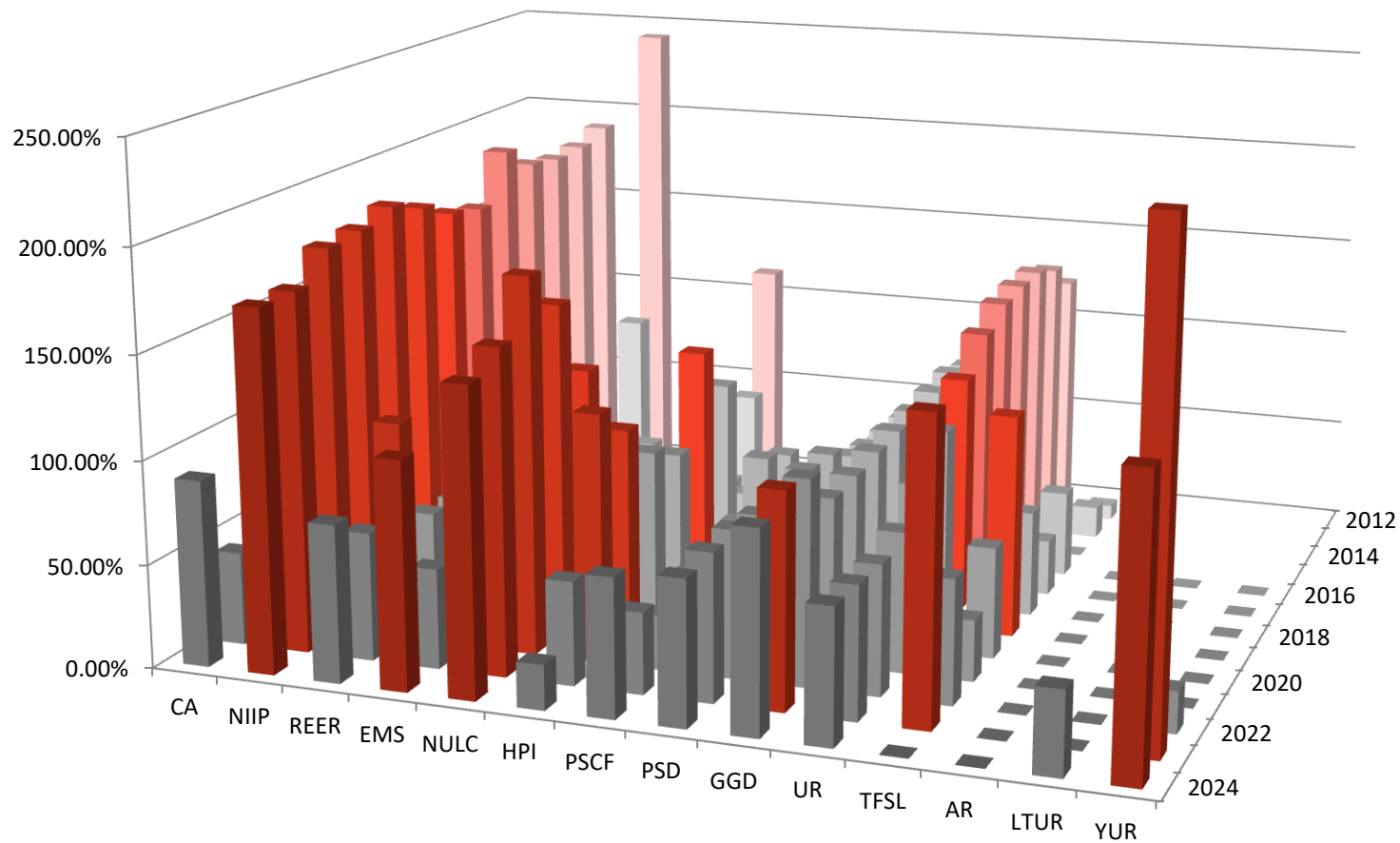
Slovensko a PMN

Graph 2: **AMR scoreboard indicators in 2022, by country**

Current account	NIIP	REER	Export market shares	-3.6%	-61%	3.8%	-6.6%
Nominal ULC	Scoreboard		House prices	13.3%	Slovakia		1.3%
Private credit flow	Private sector debt	Government debt	Financial sector liabilities	9.3%	92.7%	57.8%	-9.3%
Unemp.	L-T Unemp.	Activity rate	Youth unemp.	6.5%	0.2%	1.4%	2.8%

Zdroj: Európska komisia (2023) „Alert Mechanism Report 2024“

Slovensko a PMN

Zdroj: Európska komisia (2012-2023)

Vybraný výskum v oblasti PMN

- **Vyhodnotenie systému** (Csontos a Szalai, 2013, Knedlik, 2014, Boysen-Hogrefe a kol., 2015, Dufrénot a kol., 2016, Biegun a Karwowski, 2020)
 - EÚ SAV (Domonkos a kol., 2017a, Domonkos a kol., 2017b, Širaňová a Radvanský, 2018, Ostrihoň, 2019)
- **Rozhodovanie Európskej komisie** (Boysen-Hogrefe a kol., 2015, Ostrihoň, 2022)
- **Návrhy na ďalšie rozšírenie systému** (Erhart a kol. 2018)

Výskum PMN a SVV na EÚ SAV

- **Relevantnosť ukazovateľov hodnotiacej tabuľky** (Domonkos, Ostrihoň, Šikulová, Širaňová, 2017a)
 - Vyhodnotenie všetkých ukazovateľov ako celku pre hospodárske krízy krajín EÚ v 1-3 ročnom horizonte
 - Vzťahy medzi jednotlivými ukazovateľmi a na koľko môžu zachytávať totožný fenomén

Výskum PMN a SVV na EÚ SAV

- Takto vytvorený systém by dosahoval správnu predpoveď v **70-80%** prípadov
- **Miera aktivity, nezamestnanosť mladých, rast cien nehnuteľností, vývoj bežného účtu platobnej bilancie a zadlženosť súkromného sektora** je možné považovať za najviac relevantné
- Bol pozorovaný potenciálny vplyv ďalších spoločných faktorov ako je **demografia, štruktúra hospodárstva a bubliny na trhu nehnuteľností**

Výskum PMN a SVV na EÚ SAV

- **Prínos varovaní** oproti tzv. náhodnej klasifikácii (Domonkos, Ostrihoň, Šikulová, Širaňová, 2017b)
 - Analýza jednotlivých ukazovateľov samostatne ako aj spolu
 - Vyhodnotené na základe ukazovateľa AUROC
 - Rozlíšenie výsledkov pre krajiny Eurozóny a mimo Eurozóny
 - Preskúmané aktuálne nastavenie prahových hodnôt ukazovateľov

Výskum PMN a SVV na EÚ SAV

	EU						EA						non-EA					
	1Ylag		2Ylag		3Ylag		1Ylag		2Ylag		3Ylag		1Ylag		2Ylag		3Ylag	
	Signals	Prob models	Signals	Prob models	Signals	Prob models	Signals	Prob models	Signals	Prob models	Signals	Prob models	Signals	Prob models	Signals	Prob models	Signals	Prob models
External Sector Indicators																		
Current account balance - % of GDP, 3 years average	UP	3	3	3	1	3	3	3	4	3	4	3	2	2	2	2	3	4
	DOWN	3	3	2	1	2	3	1	3	1	3	4	3	2	3	3	4	4
Real effective exchange rate, 42 trading partners - 3 years % change	UP	4	3	4	3	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	4	3	3
	DOWN	2	3	2	3	2	3	2	3	3	1	4	1	3	1	3	1	3
Export market shares - 5 years % change		1	2	1	3	1	3	1	4	2	3	1	4	2	4	1	4	4
Nominal unit labour cost index - 3 years % change		3	4	3	1	2	4	3	3	2	2	3	2	3	1	1	3	3
Net international investment position - % of GDP		2	4	2	4	1	4	2	3	1	3	3	2	3	3	3	4	4
Credit and Debt Indicators																		
Private sector credit flow, consolidated - % of GDP		4	4	4	3	3	4	4	4	3	1	3	4	3	4	4	3	4
Private sector debt, consolidated - % of GDP		1	4	1	4	1	4	1	4	1	2	1	3	1	4	1	2	2
General government sector debt - % of GDP		2	3	3	4	4	3	3	3	4	3	2	3	2	4	3	3	3
Total financial sector liabilities, non-consolidated - 1 year % change		4	4	4	4	3	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4
House price index, deflated - 1 year % change		4	1	4	2	4	4	4	1	4	4	4	1	4	3	4	4	4
Labor Market Indicators																		
Activity rate (15-64 years) - % point change (t, t-3)		2	3	2	3	3	3	2	2	2	4	2	4	2	3	2	4	4
Long-term unemployment rate - % of active population in the same age group, % point change (t, t-3)		1	3	1	3	2	2	1	2	2	2	2	4	1	3	2	4	4
Youth unemployment rate - % of active population in the same age group, % point change (t, t-3)		1	4	1	3	1	1	1	3	1	4	1	3	1	4	2	4	4
Unemployment rate - 3 years average		3	2	3	4	4	4	2	3	3	3	3	4	3	3	4	1	1

Zdroj: Domonkos, Ostrihoň, Šikulová, Širaňová (2017b) „FIRSTRUN Deliverable 2.5 “

Výskum PMN a SVV na EÚ SAV

- **Relevantnosť ukazovateľov hodnotiacej tabuľky** v prípade Slovenska (Ostrihoň, 2019)
 - Replikácia predchádzajúceho prístupu pre EÚ
 - Analýza na základe historických štvrtročných časových radov

Výskum PMN a SVV na EÚ SAV

- Miera správnej predpovede presahovala **95%** no v prípade týchto výsledkov treba byť opatrný
- Ako najviac relevantná sa javí **miera aktivity**, s prihliadnutím na **nezamestnanosť** a **úverové toky v súkromnom sektore**, ktoré môžu zachytávať skôr obdobia rozmachu než hospodárske krízy

Výskum PMN a SVV na EÚ SAV

- **Vyhodnotenie SVV** vychádzajúceho z dokumentov MMF a ESRB pre bankové krízy (Ostrihoň, 2020)
 - Vyhodnotené voči bankovým krízam v EÚ a V4
 - Využitie ukazovateľa AUROC ako aj prístupu signalizácie

Výskum PMN a SVV na EÚ SAV

- SVV by si zachoval mieru predpovedania kríz aj pri aplikácii na pokrízové dáta
- Indikátor **rastu cien nehnuteľností** nemusí byť opodstatnený pre bankové krízy podobné tým z roku 2008 v Európe

Výskum PMN a SVV na EÚ SAV

- Preskúmanie procesu rozhodovania Európskej komisie na základe výsledkov Správ o mechanizme varovania (Ostrihoň, 2022)
 - Okrem ukazovateľov hodnotiacej tabuľky bolo taktiež preskúmaných 19 slabo behaviorálnych, politických a inštitucionálnych faktorov

Výskum PMN a SVV na EÚ SAV

- Varovania na základe hodnotiacej tabuľky majú stabilný vplyv na rozhodovanie Európskej komisie, no len do určitého počtu varovaní
- Podrobenie sa hĺbkovej analýze preukázateľne vedie k vyššej pravdepodobnosti ďalšej hĺbkovej analýzy v nasledujúcom kole
- Z tohto hľadiska je možné považovať postup Európskej komisie za striktne sledujúci deklarovánú metodiku

Zhrnutie

- Aké sú špecifiká PMN [MIP]?
 - Je to pravidelne vykonávaný verejný SVV, ktorý sa opiera o historické dáta a rozhodnutia Európskej komisie
- Na čo presne sa PMN sústreďuje?
 - Na vývoj, ktorý môže ovplyvniť fungovanie EÚ
- Čo je možné očakávať od varovaní v rámci PMN?
 - V závislosti od vymedzenia krízovej udalosti môže PMN poskytnúť relevantné informácie o vyhliadkach pre jednotlivé krajiny

Bibliografia

- BERG, A. – PATTILLO, C. (1999): PREDICTING CURRENCY CRISES: THE INDICATORS APPROACH AND AN ALTERNATIVE. JOURNAL OF INTERNATIONAL MONEY AND FINANCE, 18, NO. 4, PP. 561 – 586.
- BIEGUN, K. – KARWOWSKI, J. (2020): Macroeconomic imbalance procedure (MIP) scoreboard indicators and their predictive strength of “multidimensional crises“. Equilibrium. Quarterly Journal of Economics and Economic Policy 15 (1), 11–28. <https://doi.org/10.24136/eq.2020.001>
- BOYSEN-HOGREFE, J. – JANNSEN, N. – PLÖDT, M. – SCHWARZMÜLLER, T. (2015): An Empirical Evaluation of Macroeconomic Surveillance in the European Union. [Kiel Working Paper, No. 2014.] Kiel: Institute for the World Economy.
- CSORTOS, O. – SZALAI, Z. (2013): Assessment of Macroeconomic Imbalance Indicators. [MNB Bulletin, October 2013, pp. 14 – 24.] Budapest: Magyar Nemzeti Bank.
- DOMONKOS, T. – OSTRIHOŇ, F. – ŠIKULOVÁ, I. – ŠIRAŇOVÁ, M. (2017a): Analyzing the Relevance of the MIP Scoreboard’s Indicators. National Institute Economic Review, 239, No. 1, pp. R32 – R52.
- DOMONKOS, T. – OSTRIHOŇ, F. – ŠIKULOVÁ, I. – ŠIRAŇOVÁ, M. (2017b): FIRSTRUN Deliverable 2.5 (Analysing the Relevance and Predictive Power of the MIP Scoreboard's Indicators). [online] 202 s.
- DUFRÉNOT, G. – GENTE, K. – MONSIA, F. (2016): Macroeconomic imbalances, financial stress and fiscal vulnerability in the euro area before the debt crises: A market view, Journal of International Money and Finance 67, 123-146, <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2016.04.002>.
- ESTRELLA, A. – HARDOUVELIS, G. A. (1991): THE TERM STRUCTURE AS A PREDICTOR OF REAL ECONOMIC ACTIVITY. THE JOURNAL OF FINANCE, 46, NO. 2, PP. 555 – 576.
- ERHART, S. – BECKER, W. – SAISANA, M. (2018): The Macroeconomic Imbalance Procedure – From the Scoreboard and Thresholds to the decisions, EUR 29588 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, ISBN 978-92-79-98453-2, doi:10.2760/038148, JRC106900

Bibliografia

- EUROPEAN COMMISSION (2012): Report from the Commission. Alert Mechanism Report. [14.2.2012, COM(2012) 68 Final.] Brussels: European Commission.
- EUROPEAN COMMISSION (2020): Report from the Commission. Alert Mechanism Report 2021. [18.11.2020, COM(2020) 745 Final.] Brussels: European Commission.
- EUROPEAN COMMISSION (2023): Report from the Commission. Alert Mechanism Report 2024. [21.11.2023, COM(2023) 902 Final.] Strasbourg : European Commission.
- KAUPPI, H. – SAIKKONEN, P. (2008): Predicting U.S. Recessions with Dynamic Binary Response Models. *The Review of Economics and Statistics*, 90, No. 4, pp. 777 – 791. Available at:
- <<http://www.jstor.org/stable/40043114>>.
- KNEDLIK, T. (2014): The Impact of Preferences on Early Warning System – The Case of the European Commission’s Scoreboard. In *European Journal of Political Economy*, 34, pp. 157 – 166.
- OSTRIHOŇ, F. (2019). A Model for Predicting Crises on the Basis of the Macroeconomic Imbalance Procedure in the Conditions of Slovakia. *Forum Statisticum Slovacum* 15 (1), 41–53.
- OSTRIHOŇ, F. (2020). Evaluating Banking Crisis Predictions in EU and V4 Countries. *Business Trends* 10 (2), 64–72.
- OSTRIHOŇ, F. (2022). Exploring Macroeconomic Imbalances through EU Alert Mechanism Reports. In *European Journal of Political Economy*, 75, art. no. 102188.
- ŠIRAŇOVÁ, M. – RADVANSKÝ, M. (2017). Performance of the Macroeconomic Imbalance Procedure in light of historical experience in the CEE region. *Journal of Economic Policy Reform*, 21(4) 335-352.

filip.ostrihon@savba.sk

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ